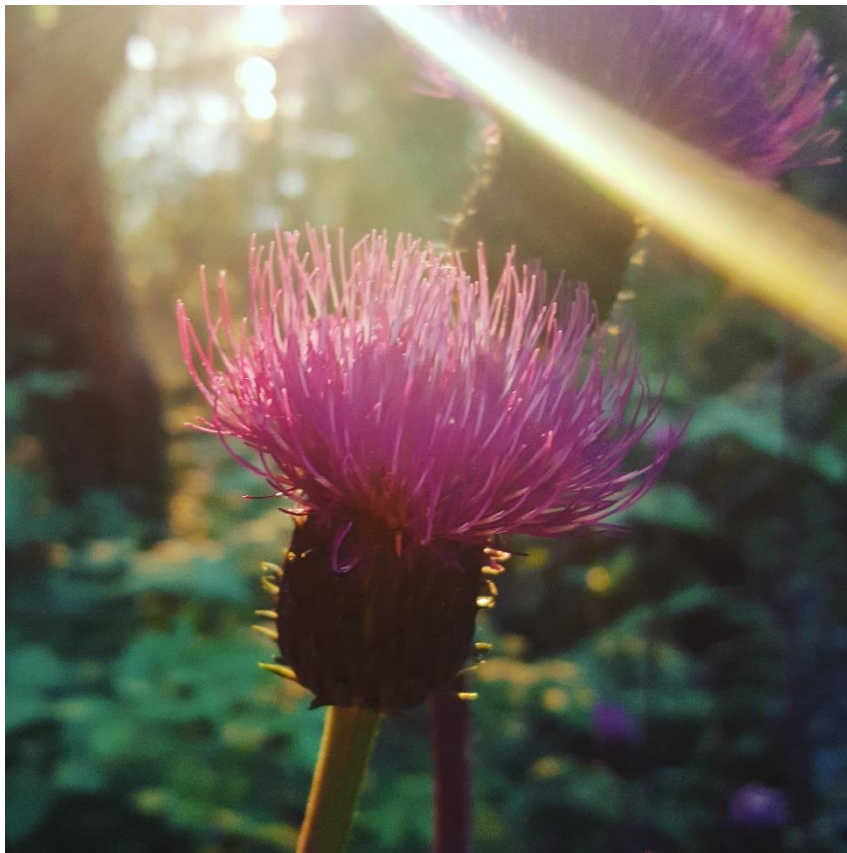

Levanger
kommune

Virksomhetsplan

STAUP BARNEHAGE 2019/2020

Staupslia 41, 7603 Levanger
Tlf. 98901728
Epostadresse: staup.barnehage@levanger.kommune.no

Denne virksomhetsplanen skisserer det pedagogiske innholdet og gir praktiske opplysninger om barnehagen. Virksomhetsplanen må ses i sammenheng med Årsplanen.
Gjelder fra november 2019 til november 2020

Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver

Barnehagene i Norge reguleres av barnehage-loven 17.juni 2005 nr. 65. Med hjemmel i loven har Kunnskapsdepartementet fastsatt forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

Ny rammeplan tredd i kraft 01.08.2017

En konkretisering av rammeplanen skal gjøres i den enkelte barnehages årsplan.

Rammeplanen gir retningslinjer for barnehagens verdigrunnlag, innhold og oppgaver.

Ny formålsparagraf 2010

Fra august 2010 trådte den nye formålsparagrafen i kraft.

Formålet for barnehagen fastsetter hva som er barnehagens samfunnsmandat og hvilket verdigrunnlag barnehagen skal bygge på.

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi.

Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

(Barnehageloven §1)

Lover, vedtekter og retningslinjer.

Vi jobber etter Lov om barnehager og Rammeplan for barnehager i Norge.

I tillegg jobber vi etter Lokal plan for satsningsområder og barnehagen har egne vedtekter og interne planer.

De interne planene utarbeides av personalet, ferdigstilles av styrer og godkjennes av SU.

De viktigste planene er Årsplan, plan for virksomhet og ukeplaner.

Barnehagens samfunnsmandat

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier om kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering. (Barnehageloven § 1 Formål)

Formålsbestemmelsen fastsetter hva som er barnehagens samfunnsmandat og hvilket verdigrunnlag barnehagen skal bygge på. Sammen med innholdsbestemmelsen i barnehagelovens § 2 gir rammeplanen nærmere regler for hva et barnehagetilbud skal inneholde.

Barnehagen skal støtte og ta hensyn til det enkelte barn, samtidig som hensynet til fellesskapet ivaretas. Barnehagen skal sikre barn under opplæringspliktig alder et oppvekstmiljø som både gir utfordringer som er tilpasset barnets alder og funksjonsnivå og trygghet mot fysiske og psykiske skadevirkninger. Barnehagen skal styrke barns muligheter for læring og aktiv deltakelse i et fellesskap med jevnaldrende. Barnehagen skal ha de fysiske, sosiale og kulturelle kvaliteter som til enhver tid er i samsvar med eksisterende kunnskap og innsikt om barndom og barns behov. Barnehagen skal ha en helsefremmende og en forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnehagen har en samfunnsoppgave i tidlig forebygging av diskriminering og mobbing.

Det norske samfunnet består i tillegg til majoritetsbefolkningen av det samiske urfolket, de nasjonale minoritetene og minoritetene med innvandrerbakgrunn. Geografisk mobilitet og en økende internasjonalisering har medført at det norske samfunnet er langt mer sammensatt enn tidligere. Det er derfor mange måter å være norsk på. Det kulturelle mangfoldet skal gjenspeiles i barnehagen. Sosiale, etniske, kulturelle, religiøse, språklige og økonomiske forskjeller i befolkningen medfører at barn kommer til barnehagen med ulike erfaringer. Barnehagen skal støtte barn ut fra deres egne kulturelle og individuelle forutsetninger.

Pedagogiske hjelpemidler

Brann-forebygging: Bjørnis

Trafikk-bevissthet: Tarkus

Observasjon:

TRAS (Observasjon av språk i daglig samspill)

Overgang barnehage/skole

<http://levanger.kommune.no/Tjenester-a-a/Barn-og-familie/Barnehage/Dokumenter/>

Eierform

Barnehage enheten, Levanger kommune.

Historikk

Barnehagen startet opp 31.07.06. Eid av Levanger håndballklubb frem til 2011. Kommunal barnehage fra 2011 til dd.

Fysisk beskrivelse

(Staup barnehage er en tre/fire-avdelings barnehage med ca. 48 barn.

Rød og blå base har barn i alderen 1-3

Gul og grønn base har barn i alderen 3-5

Barnehagen drives i Karasjok-bygget på Staup-området.

Inngjerdet utelekeplass rundt bygget.

Friluftsbarene: Friluftsområdene rundt Staup, Staupshaugen, fjæra og skogen.

Barnehagen er en sentrumsbarnehage med hovedvekt på Nettet-område. Mange av barna som går i barnehagen bor i nærmiljøet, men på grunn av barnehagens beliggenhet går det også barn her fra andre deler av Levanger.)

Organisering

Kari Olafsen Aunet er enhetsleder for de kommunale barnehagene. Wenche E. Fagerkind er styrer. Vi er underlagt avdeling Oppvekst i Levanger kommune, Marit Aksnes, oppvekstsjef i Rådmannens stab.

Samarbeidsutvalget (SU) har følgende representanter:

Ansatt: Anne Gunn O. Renden, Siri Eggen Hov

Vara: Elisabeth O. Vinje

Foreldre: Guro Martine Bjerkan, Inga Skjerve og Gaute Heimdal

Vara foreldre: Ann Helen Raaen, Johanne Nøst og Kristiane Wergeland

Politisk representant: Tommy Alvestad Vang

Vara: Nina Egenæs Groven

Eierrepresentant: Wenche E. Fagerkind, styrer.

Foreldrerådet består av alle foreldre/foresatte til alle barna i barnehagen. Foreldreråd avvikles enten i forkant eller etterkant av foreldremøter og gir foreldrene mulighet til å ha innflytelse på barnehagevirksomheten.

Annen informasjon:

Alle foreldre får tilbud om minimum en foreldresamtale pr. barn pr. barnehageår. Nye foreldre får i tillegg en oppstartsamtale. Utover dette avtales samtale etter behov.

Opptak:

Det er nå kun ved hovedopptak at vi tar inn nye barn. Skulle det være ledig kapasitet kan vi ta inn nye barn ellers i året.

Det er ikke bare alder som avgjør hvilken avdeling barnet går på. Det kan også handle om hvordan gruppene blir sammen. Enkelt-barnets modning skal også i stor grad hensyn-tas og vurderes av det pedagogiske personalet i samarbeid med foreldrene.

Bygget er slik at det kan gi oss noen utfordringer med hvor mange barn som skal være på de enkelte avdelingene, men i samarbeid bruker dette å ordne seg.

Ansatte og administrasjon:

Det er 12 fast ansatte på barnehagen og 2 lærlinger.

Barnehagen har en styrer i 100% stilling. Styrer har det pedagogiske og administrative hovedansvaret for driften.

Staup barnehage samarbeider med:

-Barneskole. Før skolestart har barnehagen kontakt med skolen om hvert enkelt barn (Dette i samarbeid med foreldrene. Samtykke-skjema sendes ut til foreldrene.)

-Helsestasjon/helsesøster

-Barne- og familietjenesten i kommunen. Ved mistanke om grov mishandling og seksuelle overgrep tar barnehagen kontakt direkte med BFT. Hvis det oppstår bekymring rundt et barn, kan barnehagen ta kontakt med foreldrene for å få samtykke til å kontakte BFT.

Barnehagen har opplysningsplikt til BFT ved bekymringsmelding.

-BUP og Sykehuset Levanger

- NORD universitet
- Levanger og Verdal videregående skole
- Innvandrertjenesten
- Levanger voksenopplæring
- Staupshaugen verksted
- Bredablikktunet alders- og pleiehjem
- Staup helsehus

Sosiale aktiviteter:

- vi har foreldre/foresatt kaffe
- 17. mai feires med fane i barnetoget med foreldre og barn. SU har ansvar for fane og eventuelt arrangement på barnehagen etter toget.
- Dugnad 1 gang i året. Frivillig på initiativ fra SU.
- Sommeravslutning arrangerer SU på slutten av hvert barnehageår.
- Luciafeiring ca. 13. des.
- Nissefest arrangeres i desember.

Foresatte inviteres gjerne med på turer barnehagen drar på. Ved behov for transport kjører foreldrene selv. Foresatte er også velkommen til å være i barnehagen.

Strukturer/faste ordninger:

Åpningstiden: 6.45-16.30.

Barnehageåret regnes fra og med 15. august til og med 14. august.

Barnehagen er stengt fem planleggingsdager i løpet av barnehageåret.

Barna skal avvikle fire uker sammenhengende ferie i løpet av skolens ferie. Barnehagen har feriestengt de to siste ukene i juli. Juli måned er betalingsfri.

Vedtekter: <http://www.levanger.kommune.no/Dokumenter/Andre-dokumenter/Barnehager-vedtekter/>

Dokumentasjon og evaluering av arbeidet i barnehagen for barna, foreldre og personalet:

BARNAS EVALUERING:

Når skal det evalueres	Hva skal evalueres	Hva er hensikten	Hvordan skal det evalueres	Hvem deltar
☐ Voksne spør underveis. ☐ Samlingsstunder, frilek, lekegrupper	Gjennomførte aktiviteter ☐ Hva barna ønsker å gjøre mer av i barnehagen. ☐ Hva barna ønsker å gjøre mindre av i barnehagen. ☐ Fortløpende innspill fra barna. ☐ Hva mener barna om måltidet, garderobe-situasjonen, samlingsstund eller andre deler av barnehagedagen? ☐ Barnas trivsel i barnehagen	☐ Barns medvirkning	☐ Samtaler i samlingsstund ☐ Barnesamtaler ved beov. ☐ For de barna som ikke har et tale-språk blir det ansattes jobb å tolke barna for å finne hva barna mener og synes og hvordan de har det. Det kan leses mye av barnas kroppsspråk og ansiktsuttrykk. Om de peker på noe og viser tydelig interesse for det som skjer rundt seg. Kroppsspråk kan si mye om barnas følelser og hva de mener og liker/ikke liker.	☐ Barna og de ansatte

FORELDRES EVALUERING:

Når skal det evalueres	Hva skal evalueres	Hva er hensikten	Hvordan skal det evalueres	Hvem deltar
☐ Daglig hvis behov ☐ Foreldremøte/foreldreråd ☐ SU-møte	1. foreldremøte på høsten: * Hvordan opplevdes oppstarten? * Hvordan oppleves satsningsområdene? * Ønsker til aktiviteter dette barnehageåret? * Andre innspill, forslag og ønsker. 2. foreldremøte på våren: * Hvordan oppfatter dere informasjonen fra barnehagen? * Hvordan oppleves det pedagogiske innholdet? * Hvordan opplever dere bringe/hentesituasjonen? * Hva ønsker dere at barnehagen gjør mer/mindre av?	Foreldres medvirkning	☐ Gruppevis på foreldremøter, SU-møter og daglig.	☐ Foreldre, pedagogisk ledere og styrer

PERSONALETS EVALUERING:

DOKUMENTASJONSPLAN 2017 – 2018

Hva skal dokumenteres?	Hva er hensikten med Dokumentasjonen?	Hvem skal dokumentere?	Hvordan skal det dokumenteres?	Når skal det dokumenteres?
Rutiner	Se at rutinene blir fulgt, og at vi gjør det vi sier vi skal gjøre	Pedagogisk leder i samarbeid med de andre på avdelingen	Skriftlig	September og februar
Voksenrollen inne	Bevisstgjøring i forhold til hvordan vi er sammen med barna.	Pedagogisk leder i samarbeid med de andre på avdelingen	Skriftlig	September og februar
Voksenrollen ute	Bevisstgjøring i forhold til hvordan vi er sammen med barna.	Pedagogisk leder i samarbeid med de andre på avdelingen	Skriftlig	September og februar
Månedspan	Synliggjøre det arbeidet vi har gjort og skal gjøre til foreldrene.	Pedagogisk leder	Skriftlig	Hver periode
Tema fagområder	Synliggjøre at vi jobber etter årsplanen og rammeplanen.	Pedagogisk leder	Skriftlig	Etter hver temaperiode
DUÅ	Synliggjøre arbeidet med DUÅ	Pedagogisk leder	Skriftlig	September og februar

EVALUERINGSPLAN 2017-2018

Hva skal evalueres	Hva er hensikten med å evaluere dette?	Hvem skal evaluere?	Hvordan skal det evalueres?	Når skal det evalueres?
Rutiner	Se at rutiner blir fulgt	Ansatte på avdelingen. Pedagogisk leder	Skriftlig på avdelingsmøtet	November og Mars
Voksenrollen inne	Se at voksne er gode rollemodeller, og bevisst sine holdninger	Ansatte på avdelingen. Pedagogisk leder	Skriftlig på avdelingsmøtet/ pers.møtet	November og Mars
Voksenrollen ute	De voksne få reflektere over sin egen rolle i uteleiken. Være god rollemodell.	Ansatte på avdelingen. Pedagogisk leder	Skriftlig på avdelingsmøtet/ pers.møtet	November og Mars
Fagområder og tema høsthalvåret-17	Se at målene i årsplan og mnd. planen er nådd.	Ansatte på avdelingen. Pedagogisk leder	Skriftlig på avdelingsmøtet/ pers.møtet	November og Mars
Fagområder og tema våren -18	Se at målene i årsplan og mnd. planen er nådd.	Ansatte på avdelingen. Pedagogisk leder	Skriftlig på avdelingsmøtet/ pers.møtet	Mai og i månedsplaner
Satsningsområdene i årsplanen	Se at alt er jobbet med.	Ansatte på avdelingen. Pedagogisk leder	Skriftlig på avdelingsmøtet/ pers.møtet	November og Mars
De utrolige årene	Se at vi gjør det vi sier vi skal gjøre jmf. Plan for arbeidet med DUÅ	Ansatte på avdelingen. Pedagogisk leder	Skriftlig på avdelingsmøtet/ pers.møtet	Etter hver periode i årshjulet

Progresjonsplan for rammeplanens fagområder:

Planen må ses i sammenheng med barnets modning, ikke kun etter alder.

	1-2 ÅR	2-3 ÅR	3-4 ÅR	4-5 ÅR	5-6 ÅR
Kommunikasjon, språk og tekst	<p>Lesestund med pekebøker, bildebøker og enkle fortellinger(eventyr).</p> <p>Sanger, rim og regler med bevegelse.</p> <p>Voksne setter ord på det barna ser og gjør, og bruker språket bevisst i alle rutinesituasjoner.</p> <p>Alfabetet henger synlig på avdelingen slik at barna kan se det.</p> <p>Barna skal få en begynnende begrepsforståelse.</p> <p>Bruke egne ord/lyder på personer/gjenstander.</p> <p>Gjensidig samhandling.</p>	<p>Vi bruker bevisst barnas navn når vi snakker med dem, slik at de lærer seg fornavnet sitt.</p> <p>Vi har sangstund minst 1 gang i uka slik at barna lærer seg sanger og regler med bevegelser.</p> <p>Alfabetet henger synlig på avdelingen slik at barna kan se det.</p> <p>Uttrykke seg til andre - være i korte dialoger.</p> <p>Bli lest for med bøker tilpasset alder.</p> <p>Oppfordre barna til å bruke språket aktivt i både leik og konfliktsituasjoner.</p> <p>Snakke med hverandre isteden for og for eksempel slå/puffe.</p> <p>Vi setter ord på våre handlinger sammen med barna i samspill.</p>	<p>Kunne fornavn og etternavnet sitt.</p> <p>Bli lest for med bøker tilpasset alder.</p> <p>Vi har sangstund minst 1 gang i uka slik at barna lærer seg sanger og regler med bevegelser.</p> <p>Alfabetet henger synlig på avdelingen slik at barna kan se det.</p> <p>Enkel tekstsaking sammen med voksen.</p> <p>Lære, og oppfordre til å gjenfortelle rim og regler.</p> <p>Syng og lære nye sanger.</p> <p>Lytte til lyder og til hverandre.</p> <p>Lære å bruke preposisjoner, adjektiv, og farger.</p> <p>Snakke i liten gruppe.</p> <p>Kjenne igjen bokstaven sin.</p> <p>Kunne motta en beskjed</p>	<p>Gjenkjenne fornavnet sitt, prøve å skrive det, se andre skrive det, opprop, navnesanger, finne navnet sitt på plassen sin og på oppropslista m.m.</p> <p>Alfabetet henger synlig på avdelingen slik at barna kan se det.</p> <p>Tekstsaking sammen med voksen, lage kort fortelling, synliggjøre teksten.</p> <p>Bøker med tekst.</p> <p>Lytte til rimord</p> <p>Snakke i samlingsstund og ellers i større grupper.</p> <p>Løse konflikter ved hjelp av ord, under voksen veiledning.</p>	<p>Skrive sitt eget fornavn på oppgaver og egne produkter, skille eget navn fra andres.</p> <p>Uttrykke seg tydelig muntlig gjennom å oppføres til samtale, svare i samlingsstund, fortelle noe som har skjedd osv.</p> <p>Alfabetet henger synlig på avdelingen slik at barna kan se det.</p> <p>Gjenkjenne rimord gjennom ordlek, finn ord som rimer på navnet sitt, rim/regler, sang</p> <p>Kunne fortelle og forstå enkle gåter og vitser</p> <p>Erfaring med fortsettelsesbøker «Lekeskriving», leke at man skriver til hverandre eller leka at men lager en tekst.</p> <p>Erfaring med sanger med flere vers og sanger på andre språk</p>
Kropp, bevegelse og helse	<p>Spise og drikke selv.</p> <p>Hjelpe til med påkledning.</p> <p>Øve på håndvask med voksenhjelp.</p> <p>Øve grunnleggende motoriske ferdigheter som stå, gå, rulle, krype, klatre, gå i trapp.</p> <p>Bevege seg på ulikt underlag.</p> <p>Barna få støtte til å gjøre selv og oppleve mestring.</p> <p>Korte turer i nærmiljøet.</p> <p>Opplive sunt kosthold med frukt og grønnsaker hver dag.</p> <p>Finmotoriske aktiviteter som f.eks. puslespill, tegning.</p>	<p>Få selvstendighets trening som å kle på seg selv, smøre brødskiva selv, vente på tur, vaske fingrene og rydde etter seg.</p> <p>Barna skal få tid til å prøve selv, og kjenne mestringsfølelse på å klare ting selv gjennom ros og oppmuntring fra de voksne.</p> <p>Gå selv på turer.</p> <p>Utvikle motoriske ferdigheter; Hoppe, balansere, hinke. Bevegelse i ulendt terreng på turer.</p> <p>Finmotorikk: puslespill, klipping, tegning.</p> <p>Vaske fingrene selv.</p> <p>Begynnende do-gåing for de som er modne for det.</p>	<p>Få selvstendighets trening som å kle på seg selv og smøre brødskiva selv.</p> <p>Sykle og ake selv.</p> <p>Erfaring med å hinke, balansere og stupe hodekråke.</p> <p>Erfaring med blyantgrep.</p> <p>Do-gåing og trene på hygiene.</p> <p>Enkel kunnskap om gode matvaner som å spise til faste tider, prøve nye smaker, og hvorfor det er bra å spise frukt og grønnsaker. Dette gjennom samtale rundt måltidet.</p> <p>Ha respekt for egen og andres kropp (lære å si fra hvis noen eks slår, og lytte til</p>	<p>Øve på å kle av og på seg og holde orden på sine egne klær.</p> <p>Erfaring med enkle sangleiker og regel-leiker.</p> <p>Gode matvaner gjennom å bli presentert sunn mat i barnehagen.</p> <p>Opplive glede i å bruke naturen, gjennom turer og naturopplevelser tilpasset barnas modenhet og alder.</p> <p>Respekt for egen og andres kropp gjennom samtale, veiledning, teste egne grenser under fysisk aktivitet, «venneringen»</p>	<p>Lengre turer i skog og mark, eks avslutningstur i mai/juni.</p> <p>Opplive skigåing (skidag)</p> <p>Øve på balansering, klatre uten hjelp</p> <p>Kjenne til elementene i sunt kosthold gjennom å bli presentert sunn mat i barnehagen, lage sunn mat og oppsøke kunnskap i bøker og internett.</p> <p>Øve på god personlig hygiene ved toalett besøk, vaske hender før mat og etter å ha vært ute.</p> <p>Øve på blyantgrepet, ved å tegne og skrive.</p> <p>Øve på å finne frem egnede klær og sko (klær etter vær)</p> <p>Være med på å age sunn mat på tur.</p>

			andre hvis noen sier nei) Finmotoriske akt. som f. eks klipping, liming, perling osv.		
Kunst, kultur og kreativitet	<p>Bruke kroppsspråk, mimikk og lyder til begynnende dramatiske uttrykk. Tegne og maleaktiviteter. Formingsaktiviteter der prosessen er viktig, og ikke resultatet. Bruke sansene sine til og utforske ulike materialer. Prøve rytmeinstrument. Bevege seg til sang og musikk.</p>	<p>Lære navn på farger ved at vi voksne bevisst bruker fargenavn når vi benevner gjenstander, klær, frukt osv. Lære enkle sangleiker. Lytte, danse og bevege seg til musikk. Utvikle fantasi og skaperglede gjennom dramatisering av enkle eventyr og formingsoppgaver. Bli kjent med rytmeinstrumenter.</p>	<p>Lære grunnfarger gjennom lek, formingsaktiviteter og samlingsstunder. Dramatisere enkle fortellinger. Få utfordrende formingsoppgaver med klipping og liming som krever konsentrasjon. Slå rytme og takt. Lære enkle sangleiker og regel-leiker. Spille på instrumenter. Lytte, danse og bevege seg til musikk.</p>	<p>Lære sekundærfargene grønn, oransje og lilla. Tegne og male ut fra gitt oppgave/valgt tema. Øve på å opptre foran gruppa. Bruke egen fantasi i skapende virksomhet. Føle og sette ord på stemninger i musikk/bilder/kunst og andre uttrykksformer. Slå/klappe rytme/takt til musikk og tekst. Innsikt i andre kulturer representert på avdelinga gjennom bilder, mat, musikk og dans.</p>	<p>Forske på hvordan man blander farger. Øve på å stå på scene med publikum. Øve på sangleiker/enkle danser og regel-leiker.</p> <p>Innsikt i andre kulturer representert på avdelinga gjennom bilder, mat, musikk og dans.</p>
Natur, miljø og teknikk	<p>Sanseopplevelser i naturen-se, lytte, føle, høre og lukte. Leke med/utforske sand, vann, snø og is. Kjennskap til noen insekter/småkryp. Følge med på fuglekassene. Erfaring med all slags vær. Begynnende erfaring med digitale verktøy som kamera og pc. Voksne er gode forbilder og viser barna søppelsortering.</p>	<p>1 tur i uka i nærområdet. Lære litt om årstidene og ser på endringene i naturen. Gi gode opplevelser, undre seg og utforske naturen. Ta med oss ting fra naturen inn i barnehagen. Bruke internett til å lete opp ting som barna finner i naturen og undrer seg over. Følge grønt flagg tema</p>	<p>1-2 turer i uka. Kjennskap til insekter, planter og fugler. Lære gode holdninger i naturen som eks ta med søppel for å kaste. Følge med på fuglekassene. Lære litt om årstidene, enkel samtale omkring hva skjer de ulike årstidene.</p>	<p>2-3 turer i uka: Skoleklubben en fellestur i uka med resten av avdelinga. Avslutningstur i mai/juni. Lære om årstidene ved å følge med på endringene som skjer i naturen når vi er på tur. Kunnskap om matens opprinnelse ved gårdsbesøk, bøker og internett. Fakta om dyr, natur, insekt ved «sjåring», «finnestein», bøker, internett. Forme med naturmateriale. Forske og eksperimentere med naturmaterialer, is og snø</p>	<p>2-3 turer i uka, en fellestur i uka sammen med resten av avdelinga, avslutningstur i mai/juni. Bevissthet om naturvern gjennom grønt flagg-prosjekt, og at vi ALLTID rydder etter oss på tur! Bli kjent med navn på vanlige planter og trær gjennom «sjåring», «finnestein», bøker og internett. Være med på å lage mat på bål/kokeapparat. Leike med/bruke tekniske leiker og teknikk i hverdagen, som pc, «magnetene», konstruksjonsleiker osv.</p>
Etikk, religion og filosofi	<p>Juleforberedelser som å lage julegave, pynte, syngesanger og adventsstund. Påskeaktiviteter som å lage påskepynt, sanger, fokus på nytt liv om våren. Øve på å dele. Være med å trøste og vise omsorg for hverandre.</p>	<p>Lære å kjenne igjen følelser ved at de voksne hjelper barna å sette ord på når vi ser at et barn for eksempel er lei seg/sint/glad. Glede i samspill og samvær med andre. Øve på å si: Hei, hade, takk for mat, og kan jeg få. Få kjennskap til jule og påskebudskapet.</p>	<p>Bruke språket i konfliktløsning. Lære seg å sette ord på følelser og meninger. Utvikle evne til å stille spørsmål. Få kjennskap til jule og påskebudskapet.</p>	<p>Samtaler om etiske leveregler, respekt og toleranse blant annet gjennom «venneringen» og fortellinger, dramatisering/rollespill. Markere jul og påske og evt. andre kulturers høytider. Undre seg på tur, det vi opplever på vei til målet, «sjåring», «finnestein».</p>	<p>Jule- og Påskevandring - kirkebesøk. Lære å skille mellom virkelighet og fantasi, gjennom samtale/veiledning av voksne, lese fortellinger og snakke om det i etterkant. Snakke om ting som skjer i verden, nærmiljøet og i barnehagen vår (nyheter på tv, opplevelser som</p>

					gjør oss trist/glad/sint) Kjenne til at mennesker er forskjellige, har forskjellige forutsetninger og respektere det.
Nærmiljø og samfunn	Utforske naturen i det nærmeste miljøet utenfor barnehagen . Gi barna en opplevelse av medvirkning gjennom at voksne ser og lytter til barnas uttrykk, både verbalt og non-verbalt. Voksne tar hensyn til hva som interesserer barna eller ikke i planlagte aktiviteter, og barna bestemmer hva de vil leike med. Barna øver på å lytte til hverandre og vente på tur gjennom voksnes veiledning.	Utvide kjennskap til området rundt barnehagen gjennom turer og leik i nærmiljøet minst 1 gang i uka. Utvikle samhold på avdelingen gjennom lek og samspill i hele gruppa og i lekegrupper (med 3-4 barn i) Være med på å rydde etter seg.	Erfare at de selv og andre er med på å påvirke og at alle er viktig for fellesskapet. Erfare at egne handlinger kan påvirke andre. Lære å inkludere andre. Utvide kjennskap til området rundt barnehagen gjennom turer i nærmiljøet.	Få kjennskap til andre institusjoner på Staupområdet. Bidra positivt til nærmiljøet ved å rydde på turplassene våre og barnehagens uteområde. Erfare at egne handlinger påvirker andre (venneringen). «Jeg er viktig for fellesskapet», oppleve å bli hørt, tatt på alvor og at egne meninger teller, oppleve at man kan bidra til fellesskapet. Lære å inkludere andre (venneringen).	Bli kjent med samer som urbefolkning å markere Samenes dag 6. februar ved å vise bilder/Power Point. Lære om trafikk (Turkus), bruke det vi lærer når vi er på tur langs veien, i byen og andre steder der vi må forholde oss til trafikken. Demokrati – hva sier flertallet? Være med å stemme over forslag i gruppa, eks «barnas valg». Likestilling-alle skal ha like muligheter og bli presentert samme leker og valgmuligheter. Oppleve å være med på å skape er inkluderende miljø gjennom å lage «venneringen», samtaler og veiledning med voksne.
Antall, rom og form	Bli kjent med begrep som stor og liten. Erfaring med likheter og ulikheter. Sortere og rydde. Bli kjent med tallene 1-3. Oppleve telling i hverdagssituasjoner og i samlingsstund. Få begynnende erfaringer med former som sirkel, firkant og trekant.	Bruke tall i daglige gjøremål Utvide begrepene: likheter/ulikheter Duplo Sortering/klassifisering av leker. Bli kjent med preposisjoner som over, under, bak, foran, oppå gjennom bruk av konkrete (dyr, klosser etc.) som vi bruker i leik og samling sammen med barna. Undre seg over likheter, ulikheter, størrelse og antall. Telle hvor mange som er her i dag, Telle før vi begynner å syng. Bygge med tog bane og klosser - konstruksjonslek	Bli kjent med matematiske former: trekant, sirkel osv. Øve på å telle gjenstander, barn og annet, og kjenne igjen mengder opp til 5. Lære begreper som over, under, oppå, ved siden av. Bygge med klosser, konstruksjonslek. Kjenne igjen forskjellige farger og vite hva de heter. Sortere, rydde på plass. Lære enkle spill Oppleve likheter og ulikheter.	Bli kjent med tall, telle til 10, synlige tall på avdelinga, bruke konkrete. Skoleklubb: telle til 10, eller mer, mengde 3-6 Terningspill og andre spill. Erfaring med matematiske former: trekant, sirkel og annet gjennom å bruke konkrete/lysbord Erfaring med måleenheter gjennom blant annet matlaging og forskning på mengde og volum. Magnetene Leik med former og mønster både inne og ute. Sortere leker/rydde, sortering på tur(steiner, kongler, blader og annet.)	Forsøke å løse enkle matematikkoppgaver. Mengde/tall: telle til 10, eller mer, mengde 3-6 Volum/lengde: Leike med måling og lage mat (måle opp/veie). Leik med former og mønstre både inne og ute. Sortere leker/rydde, sortering på tur (steiner, kongler, blader og annet.)

Denne planen skal evalueres hver 3. mnd.